

HARMONIE

1. Stanislav Moša

18.11.2024 Harmonie - Zuzana Ledererová

strana: 14

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** činoherní; Ostravě

Měsíčně dostávám tak čtyři nabídky současných českých autorů

Výraznou kapitolou bohatého a žánrově rozmanitého hudebního života v Brně je muzikál v mnoha podobách. Našel své výrazné místo v Městském divadle Brno, kde právě před dvaceti lety vznikla pro jeho inscenace speciální scéna. Dominantní osobností tohoto barevného jevištního světa je ředitel divadla Stanislav Moša, který je také velmi aktivním režisérem.

* Muzikál je moderní žánr mnoha tváří, který má své široké publikum. Myslím, že dnes už je daleko doba, kdy patřil především mladým návštěvníkům. Jak jste se ocitl v jeho světě vy?

To se musím ve vzpomínkách vrátit až do dětství. Poměrně brzy jsem se začal věnovat recitaci poezie. Bylo mi tak devět deset let, když se mi dokonce podařilo uspět v tehdejších soutěžích. V ten čas si mne vybrala herečka z Divadla Petra Bezruče v Ostravě paní Marie Viková do své třídy v lidové škole umění. Jedna báseň střídala druhou a já jsem už tehdy, v útlém věku, pochopil, že snad nejkrásnější hudbou je lidská řeč. Má své zákonitosti, svoji melodii, intonaci, rytmus. Podle mého názoru je naše řeč sama o sobě hudbou. Samozřejmě že jsem se učil hrát na hudební nástroje: na kytaru, flétnu, klavír, bavilo mne zpívat. Hodně pro mne tehdy znamenaly večery v ostravském Divadle Petra Bezruče. Bylo tenkrát ve vzácné konstelaci, výborná dramaturgie, mnoho senzačních herců a režisérů. V jeho hledišti jsem nerozlišoval mezi divadlem, které zpívá, a divadlem, které se věnuje jenom slovu, protože jsem to považoval za jednu "nádobu". Když jsem pak, v době studií na gymnáziu a na konzervatoři, byl členem ostravského Divadla poezie, tak jsme při mluveném slově dělali hodně experimentů právě s melodií. Pamatuji si, že už na konzervatoři jsem vytvořil první představení, kde se hrálo i zpívalo. Byla to inscenace z nádherné poezie Josefa Kainara, který jak známo psal báječnou hudbu a sám byl brilantní hráč na kytaru. Rád jsem jeho písně zpíval a považoval jsem už tehdy za zcela samozřejmé, že hudba a dramatický text koexistují ve vzácné harmonii.

* Co jste pak, už jako student JAMU, objevil v Brně?

Hlavně tehdejší Divadlo bratří Mrštíků, předchůdce Městského divadla Brno. Jeho ředitelem byl můj hlavní profesor Milan Pásek. Tato scéna se už několik desítek let systematicky věnovala právě hudebnímu divadlu a především díky režiséru Richardu Mihulovi měla na repertoáru takové světové tituly jako například muzikály Chicago, Pipin nebo Žena roku. Pochopitelně že mne zaujali herci, kteří báječně hráli, zpívali i tancovali: Liba Kafková, Jirka Tomek, Karel Janský, Eva Gorčicová a mnoho dalších. Dělal se tu i český repertoár, třeba Osvobozené divadlo, kde byla kapela na jevišti, a taky se zde hodně tančilo. Protože jsem to považoval za naprosto normální a měl jsem tuto formu divadla rád, logicky se tak jednou z mých prvních inscenací na JAMU stali Aristofanovi Ptáci. Jaksi mi ti opeřenci začali při čtení oné politicky satirické komedie zpívat a požádal jsem o spolupráci skladatele Daniela Forró. Připravil mi nádhernou hudbu a tehdy mi bylo jasné, že se ve své kariéře režiséra budu i nadále intenzivně věnovat právě tomuto typu divadla. Viděl jsem tehdy taky báječné čisté muzikály na Nové scéně v Bratislavě, stejně tak jako v Moskvě, kde se tomuto žánru věnovali a psali skvělé originální věci. V brněnském Mahenově divadle například při hostování uvedli Tilla Eulenspiegela a já jsem u nich viděl rockovou operu Juno a Avos. Představení, s nímž tehdy objeli celý svět a ukázali, že hudební divadlo funguje i tam. Hned při první návštěvě v Londýně jsem pak viděl všechny ty velké tituly, jakými byly Bídníci, Kočky a jiné. Byl jsem skutečně uhranut vším tím, co je možné v oblasti hudebního divadla dělat.

* Jaký je podle vašeho názoru rozdíl mezi světovým a českým muzikálem?

Musím se zase vrátit do historie, protože až do revoluce v roce 1989 se v Československu pěstovala hlavně malá forma hudebního divadla, ať už to byly Semafor, Ypsilonka, Husa na provázku... Ten velký u nás nedělal téměř nikdo. Souviselo to i s ideologií, prostě u nás nebyl vítaný. Většinou se hrála spíš opereta, i když existovaly výjimky. Třeba zrovna v Brně, díky Ivu Osolsoběmu se na jevišti Reduty některé světové muzikály přece jen objevily, ale v určité skromné a nedokonalé podobě. V omezení nejen technologickém, co se týče amplifikace zvuku, ale především v připravenosti dotyčného souboru. Jednalo se tehdy o vystudované operní pěvce, no a žánr muzikálu vyžaduje přece jen jinou pěveckou techniku. Do roku 1989 byl tedy "muzikálový" rozdíl mezi Východem a Západem markantní. Po revoluci se najednou otevřela stavidla. A otevírali jsme je všichni společně. My jsme například v roce 1991 uvedli Sny svatojánských nocí. Libreto jsem napsal na Shakespearovy motivy a na spolupráci s autorem hudby Zdenkem Mertou vzpomínám nesmírně rád. Mělo to neuvěřitelný počet repríz, po Evropě jsme jezdili s německou a anglickou verzí. V roce 1993 přišel Bastard s dvěma sty reprízami, tři roky jsme ho hráli dokonce na historickém jevišti Národního divadla v Praze. Na žánr muzikálu se začali brzy koncentrovat i další čeští autoři, vznikaly velkoprodukce jako například Dracula, uváděný v pražském Paláci kultury. Hlad po velkém muzikálovém divadle byl evidentní, a tak se začaly přivážet tituly i ze Západu. V průběhu několika desetiletí se zcela logicky

proměnily i divadelní soubory, například v Ostravě, Plzni, pražském Karlíně... Řekl bych, že v České republice v celé naší síti činoherních divadel neexistuje jediná scéna, ať už je to Uherské Hradiště, Zlín, Olomouc, Hradec Králové, Pardubice a další, která by neuvedla alespoň jednou v sezoně některé dílo z velkého světového muzikálového repertoáru.

* Na jedné straně populární světové tituly, současně však, což je velmi sympatické, se objevuje řada muzikálů domácích.

Skutečně mnoho hudebních skladatelů píše způsobem, který odpovídá hudebnímu klimatu dnešních dnů. Stejně tak libretisté nacházejí příběhy, které jsou současné. Já tomu spíše než muzikál říkám soudobé hudební divadlo. Zájem je nesmírný. Měsíčně dostávám tak čtyři nabídky současných českých autorů, abychom uvedli jejich dílo, a ze zahraničí je takových nabídek třeba pět. Shodou okolností jsem byl před pár dny pozvaný na premiéru nového muzikálu do Malmö ve Švédsku, kde se sešli producenti z celého světa a tamní umělci představili své nové dílo s předpokladem, že je budeme šířit dál. Důvodů tohoto zájmu o současnou tvorbu v moderním prostředí je několik. Například architektura historických budov, kde bylo jeviště odděleno od diváků orchestřištěm a zpěvák musel zvládnout techniku tak, aby dynamicky, bez mikrofonu, orchestr hlasově překonal. To je v muzikálovém světě už pryč. Jak začalo být ve druhé polovině 20. století všechno co se týče hudby amplifikováno, přenášeno přes mikrofon, reproduktory, míchací pulty, tak v šedesátých letech s příchodem big beatu a rokenrolu prostě zpěvák ozvučen být musel. Začalo se zpívat nejen o věcech hlasitě radostných či hlasitě tragických, ale i o křehkých tématech souvisejících s citlivou lidskou psychikou. Mohlo se začít přes mikrofon i šeptat, což do té doby nebylo vůbec technicky možné. A to zcela proměnilo tvář hudebního divadla.

* Vaší Hudební scéně je dvacet let. S jakým záměrem, možná dokonce snem jste ji stavěli?

Naším základním cílem bylo vytvořit v tomto domě platformu pro současné české i světové autory. Však také každý rok uvádíme ve světové premiéře nové dílo našich libretistů a hudebních skladatelů. Současně však v každé sezoně inscenujeme některé z představení, jež nedávno vzniklo někde ve světě. Připomenu Papežku z Německa nebo španělský muzikál Medicus a nastudovali jsme dokonce i světovou premiéru muzikálu Sněhurka a já tří zahraničních autorů: jeden je z Británie, druhý z Německa a třetí ze Spojených států. Do oné premiéry v Brně proběhlo vlastně jen scénické čtení v Londýně, u kterého jsme byli od samotného počátku. Líbilo se nám to, a tak jsme začali jednat s autory a světová premiéra se pak konala právě na jevišti našeho divadla. Kromě toho každý rok nastudujeme jeden velký klasický titul, letos to jsou Čarodějky z Eastwicku. Ocitli jsme se dokonce v situaci, že většinu oněch proslulých děl jsme u nás již uvedli a po čase je pro nové generace budeme realizovat znovu.

* Na dálnici směrem do Prahy je poblíž Brna místo zvané Devět křížů. Opravdu jich tam na okraji lesa devět stojí, aby připomněly dnes již legendární pohnutou historii jedné svatby.

Ano, toto téma zaujalo Petra Štěpána, Mirka Ondru a skvělého mladého skladatele Robina Schenka k vytvoření originálního muzikálu, který se setkal s mimořádným ohlasem. Hrajeme ho dodnes a máme z toho všichni neobyčejnou radost. Devět křížů je konkrétní místo opředené různými legendami, jak to ostatně ve střední Evropě bývá.

* Jak na představení reagovali lidé, kteří tam po generace bydlí?

Popravdě řečeno, zpočátku měli vůči tomu, že se tímto tématem zabýváme, určitý despekt. Když potom viděli představení, nahradil ho obrovský obdiv a nadšení, dostávali jsme spoustu krásných ohlasů a opakovaně se odtud na představení konají hromadné zájezdy. Je báječné přiblížit tímto způsobem příběh z historie regionu jejich občanům. A nejen jim.

* Muzikál je vlastně váš život. Asi se zeptám zbytečně, co vás na tomto žánru nejvíc těší?

Já si myslím, že kořeny hudebního divadla je třeba hledat v dávném pravěku. Že v okamžiku, kdy se člověk začal s jiným člověkem dorozumívat, tak k tomu používal různé rytmické výkřiky a podle toho, jak byly laděné, ať už dynamicky nebo intonačně, vyjadřovaly zcela konkrétní pocity. Domnívám se tedy, že my lidé jsme s hudbou od nepaměti propojeni. A to nezmiňuji představu některých filozofů, která hovoří o tom, že až na naší zemi přistanou lidé z vesmíru, bude naším dorozumívacím jazykem právě hudba. Vždyť každý človíček v bříšku maminky je s ní spojen rytmem srdce. Podle mého názoru je divadlo obecně biologickou potřebou člověka jako civilizované bytosti. Já nerozlišuji divadlo žánrově, na balet, který mám mimochodem velmi rád, operu a činohru. Já divadlo vnímám jako dobré, nebo nudné. A dobré divadlo je zázrak!

P. S.

Muzikálový svět má pochopitelně mnoho tváří. Zajímavým způsobem to dokládá například začátek této divadelní sezony právě v Městském divadle Brno. Muzikál na libreto Stevena Levensona Drahý Evane Hansene, uvedený v české premiéře 21. září, během pár dnů následovala inscenace Čarodějky z Eastwicku (autoři John Dempsey a Dana P. Rowe). Obě inscenace v režii Stanislava Moší. První titul lze s trochou nadsázky označit za komorní hudební divadlo o současných lidských vztazích v kontextu veřejného mínění, Čarodějky pak přinesly, viděno našima očima, typicky americký zážitek plný hudebních i jevištních efektů, které dokonale využily technické možnosti dvacetileté Hudební scény. Uvedení obou představení v tomto nepatrném časovém rozmezí přiblížilo muzikál ve dvou zcela odlišných podobách. Ostatně zdaleka nejsou jediné. ?

Divadlo vnímám jako dobré, nebo nudné. A dobré divadlo je zázrak! Biografie Stanislav Moša

Narodil se 12. 2. 1956 v Novém Jičíně. Po absolvování gymnázia vystudoval hudebně dramatický obor Státní konzervatoře v **Ostravě** a pak **činoherní** režii na JAMU v Brně. Již při svém prvním angažmá v tehdejším Divadle bratří Mrštíků inscenoval mnoho zajímavých a režijně pozoruhodných inscenací. Úspěšná byla i jeho kapitola v Národním divadle v Praze. Zmiňme alespoň jeho inscenaci Hubačova Modrého pavilonu. V roce 1990 je jmenován uměleckým šéfem Divadla bratří Mrštíků, později Městského divadla Brno, kde se po dvou letech stává jeho ředitelem. Vytvořil přes dvě stě inscenací, a to nejen na českých scénách, ale i v Německu, Itálii, Slovinsku, Lucembursku, Švýcarsku, Slovensku, Rakousku, Chorvatsku, Holandsku, Portugalsku a Španělsku. Z řady činoherních inscenací uveďme alespoň hru Milana Kundery Jakub a jeho pán a Shakespearova Krále Leara s Boleslavem Polívkou v hlavní roli. Z velmi početné řady muzikálových titulů zmiňme My Fair Lady (ze Zelňáku), Bídničky, Kočky a mnoho dalších. Spolupracoval také s Českou televizí i rozhlasem. Již třetí období je předsedou Asociace profesionálních divadel České republiky. Už v útlém věku jsem pochopil, že snad nejkrásnější hudbou je lidská řeč.

foto © archiv Městského divadla Brno

Divadlo bratří Mrštíků, předchůdce Městského divadla Brno, mělo na repertoáru světové muzikály. Jedním z nich bylo i Chicago.

foto © archiv Městského divadla Brno

Sny svatojánských nocí byly s velkým úspěchem uvedeny v roce 1991

foto © archiv Městského divadla Brno

The Addams Family – premiéra Městské divadlo Brno 2023, v popředí Svetlana Janotová jako Morticia Addamsová

foto © archiv Městského divadla Brno

Zkouška inscenace Čarodějky z Eastwicku – Stanislav Moša a Milan Němec

foto © archiv Městského divadla Brno

Hair (Vlasy) – Městské divadlo Brno 2004

foto © archiv Městského divadla Brno

Devět křížů – Městské divadlo Brno 2022, v popředí Libor Matouš jako Luka

foto © archiv Městského divadla Brno

Čarodějky z Eastwicku 2024 – uprostřed Petr Gazdík jako Darryl, kolem něj zleva doprava čtyři Dáblíce: Kristýna Przebindová, Soňa Kubišová, Diana Velčická a Pavla Princová

foto © archiv Městského divadla Brno

Stanislav Moša

Měsíčně dostávám tak čtyři nabídky současných českých autorů

Výraznou kapitolou bohatého a žánrově rozmanitého hudebního života v Brně je muzikál v mnoha podobách. Našel své výrazné místo v Městském divadle Brno, kde právě před dvaceti lety vznikla pro jeho inscenace speciální scéna. Dominantní osobností tohoto barevného jevištního světa je ředitel divadla Stanislav Moša, který je také velmi aktivním režisérem.

TEXT Zuzana Ledererová

14 Harmonie – listopad 2024

foto © archiv Městského divadla Brno

Muzikál je moderní žánr mnoha tváří, který má své široké publikum. Myslím, že dnes už je daleko doba, kdy patřil především mladým návštěvníkům. Jak jste se ocitl v jeho světě vy?

To se musím ve vzpomínkách vrátit až do dětství. Poměrně brzy jsem se začal věnovat recitaci poezie. Bylo mi tak devět deset let, když se mi dokonce podařilo uspět v tehdejších soutěžích. V ten čas si mne vybrala herečka z Divadla Petra Bezruče v Ostravě paní Marie Víková do své třídy v lidové škole umění. Jedna

divadla Brno

báseň střídala druhou a já jsem už tehdy, v útlém věku, pochopil, že snad nejkrásnější hudbou je lidská řeč. Má své zákonitosti, svoji melodii, intonaci, rytmus. Podle mého názoru je naše řeč sama o sobě hudbou. Samozřejmě že jsem se učil hrát na hudební nástroje: na kytaru, flétnu, klavír, bavilo mne zpívat. Hodně pro mne tehdy znamenaly večery v ostravském Divadle Petra Bezruče. Bylo tenkrát ve vzácné konstelaci, výborná dramaturgie, mnoho senzačních herců a režisérů. V jeho hledišti jsem nerozlišoval mezi divadlem, které zpívá, a divadlem, které se věnuje jenom slovu, protože jsem to považoval za jednu „nádobu“. Když jsem pak, v době studii na gymnáziu a na konzervatoři, byl členem ostravského Divadla poezie, tak jsme při mluveném slově dělali hodně experimentů právě s melodií. Pamatuji si, že už na konzervatoři jsem vytvořil první představení, kde se hrálo i zpívalo. Byla to inscenace z nádherné poezie Josefa Kainara, který jak známo psal báječnou hudbu a sám byl brilantní hráč na kytaru. Rád jsem jeho písně zpíval a považoval jsem už tehdy za zcela samozřejmé, že hudba a dramatický text koexistují ve vzácné harmonii.

Co jste pak, už jako student JAMU, objevil v Brně?

Hlavně tehdejší Divadlo bratří Mrštíků, předchůdce Městského divadla Brno. Jeho ředitelem byl můj hlavní profesor Milan Pásek. Tato scéna se už několik desítek let systematicky věnovala právě hudebnímu divadlu a především díky režiséru Richardu Mihulovi měla na repertoáru takové světové tituly jako například muzikály *Chicago*, *Pipin* nebo *Žena roku*. Pochopitelně že mne zaujali herci, kteří báječně hráli, zpívali i tancovali: Liba Kafková, Jirka Tomek, Karel Janský, Eva Gorčicová a mnoho dalších. Dělal se tu i český repertoár, třeba *Osvobozené divadlo*, kde byla kapela na jevišti, a tak se zde hodně tančilo. Protože jsem to považoval za naprosto normální a měl jsem tuto formu divadla rád, logicky se tak jednou

foto © archiv Městského d

Divadlo bratří Mrštíků, předchůdce Městského divadla Brno, mělo na repertoáru světové muzikály. Jedním z nich bylo i Chicago.

foto © archiv Městského divadla Brno

Sny svatojánských nocí byly s velkým úspěchem uvedeny v roce 1991

Divadlo vnímám jako dobré, nebo nudné. A dobré divadlo je zážrak!

z mých prvních inscenací na JAMU stali Aristofanovi *Ptáci*. Jaksí mi ti opeřenci začali při čtení oné politicky satirické komedie zpívat a požádal jsem o spolupráci skladatele Daniela Forró. Připravil mi nádhernou hudbu

a tehdy mi bylo jasné, že se ve své kariéře režiséra budu i nadále intenzivně věnovat právě tomuto typu divadla. Viděl jsem tehdy taky báječné čisté muzikály na Nové scéně v Bratislavě, stejně tak jako v Moskvě, kde se tomuto žánru věnovali a psali skvělé originální věci. V brněnském Mahenově divadle například při hostování uvedli *Tilla Eulenspiegela* a já jsem u nich viděl rockovou operu *Juno a Avos*. Představení, s nímž tehdy objeli celý svět a ukázali, že hudební divadlo funguje i tam. Hned při první návštěvě v Londýně jsem pak viděl všechny ty velké tituly, jakými byly *Bídníci*, *Kočky* a jiné. Byl jsem skutečně uhranut vším tím, co je možné v oblasti hudebního divadla dělat.

foto © archiv Městského divadla Brno

The Addams Family – premiéra Městské divadlo Brno 2023, v popředí Světlana Janotová jako Morticia Addamsová

Jaký je podle vašeho názoru rozdíl mezi světovým a českým muzikálem?
Musím se zase vrátit do historie,

Mertou vzpomínám nesmírně rád. Mělo to neuvěřitelný počet repríz, po Evropě jsme jezdili s německou

žánr muzikálu se začali brzy koncentrovat i další čeští autoři, vznikaly velkoprodukce jako například *Dracula*,

protože až do revoluce v roce 1989 se v Československu pěstovala hlavně malá forma hudebního divadla, ať už to byly Semafor, Ypsilonka, Husa na provázku... Ten velký u nás nedělal téměř nikdo. Souviselo to i s ideologií, prostě u nás nebyl vítán. Většinou se hrála spíš opereta, i když existovaly výjimky. Třeba zrovna v Brně, díky lvu Osolobému se na jevišti Reduty některé světové muzikály přece jen objevily, ale v určité skromné a nedokonalé podobě. V omezení nejen technologickém, co se týče amplifikace zvuku, ale především v připravenosti dotyčného souboru. Jednalo se tehdy o vystudované operní pěvce, no a žánr muzikálu vyžaduje přece jen jinou pěveckou techniku. Do roku 1989 byl tedy „muzikálový“ rozdíl mezi Východem a Západem markantní. Po revoluci se najednou otevřela stávidla. A otevřeli jsme je všichni společně. My jsme například v roce 1991 uvedli *Sny svatojánských nocí*. Libreto jsem napsal na Shakespearovy motivy a na spolupráci s autorem hudby Zdenkem

a anglickou verzí. V roce 1993 přišel *Bastard* s dvěma sty reprízami, tři roky jsme ho hráli dokonce na historickém jevišti Národního divadla v Praze. Na

uváděný v pražském Paláci kultury. Hlad po velkém muzikálovém divadle byl evidentní, a tak se začaly přivážet tituly i ze Západu. V průběhu několika

Žkouska inscenace Čarodějky z Eastwicku – Stanislav Moša a Milan Němec

foto © archiv Městského divadla Brno

desetiletí se zcela logicky proměnily i divadelní soubory, například v Ostravě, Plzni, pražském Karlíně... Řekl bych, že v České republice v celé naší síti činoherních divadel neexistuje jediná scéna, ať už je to Uherské Hradiště, Zlín, Olomouc, Hradec Králové, Pardubice a další, která by neuváděla alespoň jednou v sezoně některé dílo z velkého světového muzikálového repertoáru.

Na jedné straně populární světové tituly, současně však, což je velmi sympatické, se objevuje řada muzikálů domácích.

Skutečně mnoho hudebních skladatelů píše způsobem, který odpovídá hudebnímu klimatu dnešních dnů. Stejně tak libretisté nacházejí příběhy, které jsou současné. Já tomu spíše než muzikál říkám soudobé hudební divadlo. Zájem je nesmírný. Měsíčně dostávám tak čtyři nabídky současných českých autorů, abychom uvedli jejich dílo, a ze zahraničí je takových nabídek třeba pět. Shodou okolností jsem byl před pár dny pozvaný na premiéru nového muzikálu do Malmö ve Švédsku, kde se sešli producenti z celého světa a tamní umělci představili své nové dílo s předpokladem, že je budeme šířit dál. Důvodů tohoto zájmu o současnou tvorbu v moderním prostředí je několik. Například architektura historických budov, kde bylo jeviště odděleno od diváků orchestřištěm a zpěvák musel zvládnout techniku tak, aby dynamicky

bez mikrofonu, orchestr hlasově překonal. To je v muzikálovém světě už pryč. Jak začalo být ve druhé polovině 20. století všechno co se týče hudby amplifikováno, přenášeno přes mikrofon, reproduktory, míchací pulty, tak v šedesátých letech s příchodem big beatu a rokenrolu prostě zpěvák ozvučen být musel. Začalo se zpívat nejen o věcech hlasitě radostných či hlasitě tragických, ale i o křehkých tématech souvisejících s citlivou lidskou psychikou. Mohlo se začít přes mikrofon i šeptat, což do té doby nebylo vůbec technicky možné. A to zcela proměnilo tvář hudebního divadla.

Vaší Hudební scéně je dvacet let. S jakým záměrem, možná dokonce snem jste ji stavěli?

Naším základním cílem bylo vytvořit v tomto domě platformu pro současné české i světové autory. Však také každý rok uvádíme ve světové premiéře nové dílo našich libretistů a hudebních skladatelů. Současně však v každé sezoně inscenujeme některé z představení, jež nedávno vzniklo někde ve světě. Připomenu *Papežku* z Německa nebo španělský muzikál *Medicus* a nastudovali jsme dokonce i světovou premiéru muzikálu *Sněhurka a já* tři zahraničních autorů: jeden je z Británie, druhý z Německa a třetí ze Spojených států. Do oné premiéry v Brně proběhlo vlastně jen scénické čtení v Londýně, u kterého jsme byli od samotného po-

Biografie

Stanislav Moša

Narodil se 12. 2. 1956 v Novém Jičíně. Po absolvování gymnázia vystudoval hudebně dramatický obor Státní konzervatoře v Ostravě a pak činoherní režii na JAMU v Brně. Již při svém prvním angažmá v tehdejsím Divadle bratří Mrštíků inscenoval mnoho zajímavých a režijně pozoruhodných inscenací. Úspěšná byla i jeho kapitola v Národním divadle v Praze. Zmínme alespoň jeho inscenaci Hubačova *Modrého pavilonu*. V roce 1990 je jmenován uměleckým šéfem Divadla bratří Mrštíků, později Městského divadla Brno, kde se po dvou letech stává jeho ředitelem. Vytvořil přes dvě stě inscenací, a to nejen na českých scénách, ale i v Německu, Itálii, Slovinsku, Lucembursku, Švýcarsku, Slovensku, Rakousku, Chorvatsku, Holandsku, Portugalsku a Španělsku. Z řady činoherních inscenací uvedme alespoň hru Milana Kundery *Jakub a jeho pán* a Shakespearova *Krále Leara* s Boleslavem Polívkou v hlavní roli. Z velmi početné řady muzikálových titulů zmínme *My Fair Lady* (ze *Želňáku*), *Bidničky*, *Kočky* a mnoho dalších. Spolupracoval také s Českou televizí i rozhlasem. Již třetí období je předsedou Asociace profesionálních divadel České republiky.

foto © archiv Městského divadla Brno

foto © archiv Městského divadla Brno

Devět křížů – Městské divadlo Brno 2022, v popředí Libor Matouš jako Luka

foto © archiv Městského divadla Brno

Čarodějky z Eastwicku 2024 – uprostřed Petr Gazdík jako Darryl, kolem něj zleva doprava čtyři Dáblice: Kristýna Przebíndová, Soňa Kubišová, Diana Velčická a Pavla Princová

čátku. Líbilo se nám to, a tak jsme začali jednat s autory a světová premiéra se pak konala právě na jevišti našeho divadla. Kromě toho každý rok nastudujeme jeden velký klasický titul, letos to jsou Čarodějky z Eastwicku. Ocitli jsme se dokonce v situaci, že většinu oněch proslulých děl jsme u nás již uvedli a po čase je pro nově generace budeme realizovat znovu.

Na dálnici směrem do Prahy je poblíž Brna místo zvané Devět křížů. Opravdu jich tam na okraji lesa devět stojí, aby připomněly dnes již legendární pohnutou historii jedné svatby. Ano, toto téma zaujalo Petra Štěpána, Mirka Ondru a skvělého mladého skladatele Robina Schenka k vytvoření

Už v útlém věku jsem pochopil, že snad nejkrásnější hudbou je lidská řeč.

originálního muzikálu, který se setkal s mimořádným ohlasem. Hrajeme ho dodnes a máme z toho všichni neobyčejnou radost. Devět křížů je konkrétní místo opředené různými legendami, jak to ostatně ve střední Evropě bývá.

Jak na představení reagovali lidé, kteří tam po generaci bydlí?

Popravdě řečeno, zpočátku měli vůči tomu, že se tímto tématem zabýváme, určitý despekt. Když potom viděli představení, nahradil ho obrovský obdiv a nadšení, dostávali jsme spoustu krásných ohlasů a opakovaně se odtud na představení konají hromadné zájezdy. Je báječné přiblížit tímto způsobem příběh z historie regionu jejich občanům. A nejen jim.

Muzikál je vlastně váš život. Asi se zpět zbytečně, co vás na tomto žánru nejvíce těší?

Já si myslím, že kořeny hudebního divadla je třeba hledat v dávném pravěku. Že v okamžiku, kdy se člověk začal s jiným člověkem dorozumívat, tak k tomu používal různé rytmické výkřiky a podle toho, jak byly laděné, ať už dynamicky nebo intonačně, vyjadřovaly zcela konkrétní pocity. Domnívám se tedy, že my lidé jsme s hudbou od nepaměti propojeni. A to nezmiňuji představu některých filozofů, která hovoří o tom, že až na naší zemi přistanou lidé z vesmíru, bude našim dorozumivacím jazykem právě hudba. Vždyť každý člověk v bříšku maminky je s ní spojen rytmem srdce. Podle mého názoru je divadlo obecně biologickou potřebou člověka jako civilizované bytosti. Já nerozlišuji divadlo žánrově, na balet, který mám mimochodem velmi rád, operu a činohru. Já divadlo vnímám jako dobré, nebo nudné. A dobré divadlo je zázrak!

P.S.

Muzikálový svět má pochopitelně mnoho tváří. Zajímavým způsobem to dokládá například začátek této divadelní sezony právě v Městském divadle Brno. Muzikál na libreto Steve-na Levensona Drahý Evane Hansene, uvedený v české premiéře 21. září, během pár dnů následovala inscenace Čarodějky z Eastwicku (autoři John Dempsey a Dana P. Rowe). Obě inscenace v režii Stanislava Moší. První titul lze s trochou nadsázky označit za komorní hudební divadlo o současných lidských vztazích v kontextu veřejného mínění, Čarodějky pak přinesly, viděno našima očima, typicky americký zážitek plný hudebních i jevištních efektů, které dokonale využily technické možnosti dvacetileté Hudební scény. Uvedení obou představení v tomto nepatrném časovém rozmezí přiblížilo muzikál ve dvou zcela odlišných podobách. Ostatně zdaleka nejsou jediné. ■

« zpět na začátek